

Strafklacht wegens smaad tegen KWPN

Mogen advocaten jokken? In de affaire-Guldenberg staat deskundigheid tegenover juridische fictie. Met een handige advocaat – die zelf weer een andere advocaat in de arm neemt – kun je die fictie blijkbaar twintig jaar volhouden. De schade is voor de rechtsstaat.

HENK RIJKERS

“U begrijpt donders goed wat ik bedoel!”, buldert de besnorde rechter. “Al bent u hoogleraar, nu moet u ophouden! Het gaat hier niet over de vraag of het paard wel of niet doping had.” We zijn in het Paleis van Justitie in Den Bosch. De rechter valt uit tegen de getuige-deskundige, een bejaarde hoogleraar farmacologie, tevens dopingdeskundige. “Maar er wás helemaal geen doping aangetoond. Daar berust nu juist alles op”, mompelt prof. Jacques van Rossum nog, met een boze blik naar het beklagenbankje. Daarin zit mr. F.C. Kollen, advocaat van het Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland (KWPN). Hij wordt er op deze zitting van het Hof van Discipline, het tuchtrecht voor advocaten, van beschuldigd dat hij volhardt in een “oneerlijke proceshouding”. Namelijk door het jaar in jaar uit te doen voorkomen alsof in 1991 bij de superhengst Guldenberg doping zou zijn aangetoond.

Pijnstillers

Een hoogleraar farmacologie tegen een advocaat. Over een dopinggeval. Wie zou er nu gelijk hebben? Toch, juridische ficties kunnen een impact hebben, waar zelfs de exacte wetenschap machteloos tegenover staat. Daar kan het echtpaar Frans en Janine van Hoek uit Vught van meepraten. Zij zijn moreel en financieel zwaar gedupeerd. Deze week precies twintig jaar geleden startte de affaire-Guldenberg. Als een donderslag bij heldere hemel stelde de directeur van KWPN op 4 april 1991 dat twee maanden

eerder in de urine van de jonge hengst sporen van ‘doping’ (een pijnstillers, oxyphenylbutazon) zouden zijn aangetroffen. Hoewel het KWPN destijds niet eens een geldig dopingreglement had, en dus ook geen legale basis, verwijderde de directeur toch Guldenberg uit de selectie. Wat er na die ene zogenaamde fout-positieve dopinguitslag gevolgd is, hebben we uitvoerig beschreven in eerdere artikelen (KN van 29 augustus 2008 en 23 oktober 2009).

Pariastatus

Als het echtpaar in 1991 de verrassende uitsluiting aanvecht bij de rechter, oordeelt deze dat de zaak moet worden voorgelegd aan een door beide partijen samen te stellen arbitragecommissie, die bindend uitspraak moet doen. Op dat moment komt prof. Van Rossum – op dat moment ‘s werelds grootste dopingautoriteit – in het dossier, op verzoek dus van beide partijen. Van arbitreren komt echter niets. Zodra de commissie aan de slag wil, weigert KWPN alle medewerking. Wat volgt is twintig jaar touwtrekken tussen het echtpaar Van Hoek en het KWPN. Weliswaar bekent de vereniging in 1997 impliciet schuld door een vaststellingsovereenkomst te tekenen en 150.000 gulden aan de Van Hoeks te betalen, maar het KWPN weigert de Van Hoeks te rehabiliteren – zoals overeengekomen was – en Guldenberg op grond van zijn verrichtingen in te schrijven in het stamboek, zodat aan de pariastatus van de ‘dopinghengst’ niets verandert. Intussen presteert Guldenberg op

Dopingexpert prof. Jacques van Rossum: “De familie Van Hoek is groot onrecht aangedaan.”

Indoor Brabant als beste Nederlandse hengst van zijn jaargang.

‘Lastige leden’

Mr. Kollen is al sinds 1985 verbonden aan het KWPN. “Voor wat mijn deskundigheid betreft merk ik in bescheidenheid op dat ik al dertig jaar gespecialiseerd ben in verenigingsrecht”, prees Kollen zich eerder aan. Zijn expertise? “De problematiek van ‘lastige leden’”, zoals hij het zelf noemt. Tegen de ‘lastige leden’ in deze tuchtzaak heeft mr. Kollen voor alle zekerheid – en op kosten van het KWPN – toch maar mr. Harro Knijff in de arm genomen. Knijff (van het prestigieuze De Brauw Blackstone Westbroek) is de topadvocaat die ook mr. Joris Demmink verdedigt, de secretaris-generaal van Justitie tegen wie aantijgingen van pedofilie de ronde doen. Mr. Knijff zal op de tuchtzitting beslissend ingrijpen, zoals we zullen zien.

Doeltreffend wapen

Hoe kan überhaupt een slepend juridisch conflict ontstaan rond een dopinguitslag of negatief? Maar helaas, dopingonderzoek is geen alcoholcontrole. Een dopinguitslag is een statistisch rapport van verhoudingen van stoffen in het bloed, dat door een deskundige met academisch denkniveau moet worden geïnterpreteerd aan de hand van een reglement dat de toelaatbare combinaties van waarden specificceert. Chemometrist dr. Klaas Faber, een andere wetenschappelijke specialist die de Van Hoeks steunt, heeft eerder in KN betoogd dat talloze sporters gedupeerd worden door valse dopinguitslagen van ‘deskundigen’ die het vereiste denkniveau niet bezitten. Een sporter die eenmaal een dopingaantijging aan zijn broek heeft, is intussen blijvend bezoedeld. Precies daarom is het een doeltreffend wapen om

mensen kansloos mee uit te schakelen. Is dat hier gebeurd?

‘Zelfs geen twijfelgeval’

“Elke universiteit heeft wel enkele grote namen waarmee zij zich internationaal op de kaart zet”, zegt chemometrist Klaas Faber. “Voor Nijmegen is prof. Jacques van Rossum zo’n naam. Hij is een onbetwiste wereldautoriteit inzake dopingvraagstukken.” Voorafgaand aan de zitting in Den Bosch hebben we de emeritus opgezocht in Nijmegen. “De familie Van Hoek is groot onrecht aangedaan”, zegt Van Rossum. “Goed beschouwd is de affaire-Guldenberg geen dopingzaak, want doping is eenvoudigweg nooit aangetoond. Maar maak dat een rechter maar eens duidelijk.” Klaas Faber vindt de zaak-Guldenberg “zelfs geen twijfelgeval.”

>> lees verder op pagina 15

Knevel

Einde van de Kerk?

Wanneer sociologen en wiskundigen zich beroepshalve met religie en geloof gaan bezighouden, moet de stormbal gehesen worden. Want doorgaans vallen onderzoeken van deze wetenschappers

naar de toekomst van kerk, religie of religieuze organisatie negatief uit.

Ik herinner me een befaamd socioloog uit het einde van de jaren '60 die voorspelde dat de EO maximaal 15.000 leden zou halen en binnen enkele jaren weer van het toneel verdwenen zou zijn. Aan hem dacht ik toen ik vorige week de voorspelling van een aantal wiskundigen uit Dallas las, dat religie in negen landen definitief aan het verdwijnen was. Tot die landen behoorde Nederland, simpelweg alleen al omdat naar de toestand van religie in ons land onderzoek was gedaan.

Nu kun je schouderophalend aan de wiskundige model-

len uit Dallas voorbijgaan. Of een aantal andere data die met getallen te maken hebben daartegenover stellen. Wanneer ik voor studenten spreek, daag ik ze nog wel eens uit door te vertellen dat die afgelopen zondag in Nederland 1,8 miljoen mensen naar de kerk zijn gegaan. Groot ongehoofd natuurlijk op de gezichten. Men denkt tegenwoordig in aantallen als honderd- of tweehonderdduizend. Over beeldvorming gesproken. Of ik vertel dat in ons land meer dan 6 miljoen mensen lid zijn van een kerk. Maar je weet dat dit getal niet zoveel voorstelt omdat niet alle kerkleden op zondag trouw naar de kerk gaan. Zo kun je dus het ene getal

tegenover het andere plaatsen, maar dat lijkt me weinig vruchtbaar. Want de trend in Europa is natuurlijk wel degelijk negatief, alhoewel het aantal echte atheïsten nauwelijks toeneemt. Eerder is er sprake van vage vormen van spiritualiteit, met een bricolage van gevoelens en opvattingen, waarin de Kerk geen enkele rol speelt.

Wat mij in deze situatie hoop geeft? Studenten vroegen het me vorige week tijdens een Studium Generale in Delft. Ik zie een hernieuwd geloof onder jongeren van pakweg 20 tot 35 jaar, die dat geloof ook handen en voeten willen geven. In een groot aantal steden, bijvoorbeeld, zijn jonge mensen actief

rond nieuw gevormde christelijke gemeenten om zo in een situatie van achterstand en armoede, getuige van Jezus te zijn. Het werk van Youth for Christ via The Mall, is in een aantal steden zo succesvol, juist vanwege het onvoorwaardelijke commitment van jonge christenen. Ik zie jonge christenen die minder dan hun ouders vastzitten aan structuren en kerkelijke instituties, maar misschien ook wel minder vastzitten aan het materialisme dat ons allen min of meer in de greep houdt (hield?). En dat geeft hoop. Dwars tegen alle modellen uit Dallas in.

ANDRIES KNEVEL

Gods eigen Parochie

Sherman de Jesus maakte in 2004 kennis met pater Winand Kotte. De Curaçaose documentairemaker was direct onder de indruk van het charisma van de praktisch ingestelde priester. Samen maakten ze een script over de strijd van de pater rond de Utrechtse Sint-Willibrordkerk. Het aartsbisdom wilde deze laten slopen. Maar door de ongeoorloofde sacramentenbediening en de wonderlijk gefinancierde restauratie vanuit het Willibrordapostolaat bleef de kerk gespaard.

Door de dood van de pater in 2006 verschoof de aandacht van de documentaire. De Jesus begon met filmen tijdens de requiemmis, waar het stoffelijk overschot van de pater onder een staande ovatie de overvolle Willibrordkerk werd uitgedragen. Het moest een portret worden dat recht deed aan de man rondom wie ook postuum nog immer veel controverse hangt. Daartoe gaat De Jesus in gesprek met hen die Kotte gekend hebben, zowel aanhangers en bewonderaars als

tegenstanders vanuit met name het aartsbisdom.

Deze aanpak pakt intrigerend uit. Met verzorgd camerawerk en weloverwogen montage wordt de tijd genomen de desbetreffende personen, locaties en uiteraard de in het conflict centraal staande liturgie uit de doeken te doen. De integere manier waarop voor- en tegenstanders mogen uitspreken wekt indruk. Hun verhaal wordt kracht bijgezet met door hen aangedragen materiaal.

Toch blijkt uit het geheel van de documentaire vooral de bewondering die de maker koestert voor de priester die weliswaar als ongehoorzaam werd weggezet, maar twee jaar geleden werd gerehabiliteerd (zie KN24/2009). Uit de Vaticaanse documentatie bleek dat de pater eigenlijk nooit gesuspendeerd was geweest, terwijl die zwarte wolk hem wel altijd was blijven overschaduwen. De regisseur gaat in een interview in *AD* echter zo ver te stellen dat het hem niet zou verbazen als Winand Kotte ooit nog eens heilig

wordt verklaard.

Die aanspraak gaat ver. De paus spreekt heiligverklaringen niet uit op basis van een indrukwekkend charisma. Er gaat ook een ingrijpend dossieronderzoek aan vooraf, waaruit moet blijken of de kandidaat altijd dienaar van God en zijn Kerk is gebleven. Dat De Jesus zich beperkt tot getuigenissen en bewust niet in de dossiers is gedoken, betekent niet dat er ook geen belastende informatie zou kunnen bestaan. Waarom niet geluisterd naar hen die beweren te kunnen bewijzen dat de banden met tegenpaus Clemens XV niet zo vrijblijvend waren als nu in de documentaire wordt afgedaan? Ook wordt niet ingegaan op andere slechts aangestipte beschuldigingen. Kun je de argumenten van de tegenstanders ontcrachten, dan sta je als filmmaker sterker. Maar in het geval ze gelijk hebben, zou zelfs suspenderen nog een milde straf zijn geweest.

Hoe het ook zij geweest, *Gods eigen Parochie* geeft een mooie, maar

secundaire blik op de geschiedenis. Voor wie de situatie nog niet kennen is deze verhelderend, voor betrokkenen en liefhebbers van liturgie herkenbaar, voor de critici niet uitputtend genoeg. Maar dat pater Kotte lof toekomt voor de redding van de prachtige Willibrordkerk, nu opnieuw geconsacreerd en bestemd, kan niemand nog ontkennen. Dit wapenfeit blijft pront op zijn conto staan, hoe controversieel hij ook was en wellicht zal blijven.

Documentaire: Gods eigen parochie (2011), NL, 58 min. Scenario en regie: Sherman de Jesus, met o.a.: met Amandus Korse, Antoine Bodar, Winand Kotte, Kardinaal Simonis, tegenpaus Clemens XV en Peter Klos. Op 2 en 9 april te zien in Louis Hartlooper Complex om 11.30u in aanwezigheid van de regisseur. Tv-uitzending bij RTV Utrecht op maandag 13 juni.

Sucker Punch

Voor Zack Snyder is het leven een strijd. In *300* (KN13/2007) manifesteerde zich die als episch, in *Watchmen* (KN11/2009) filosofisch en in *Legend of the Guardians* (KN40/2010) allegorisch. Maar steeds dient hij die op in zijn typerende stijl van slow motion, close-ups en digitale decors: meer idealistisch dan realistisch. In *Sucker Punch* verfilmt Snyder voor het eerst geen (strip)boek, maar een eigen verhaal. En deze keer richt hij zich op de geestelijke strijd. Dat een oorlog zich in de geest afspeelt, wil niet zeggen dat hij niet reëel is, moet hij hebben gedacht. Want deze strijd ziet er net zo heftig en mythisch uit als in zijn eerdere projecten.

Zoals Darren Aronofsky met *Black Swan* (KN6) een vrouwelijke tegenhanger bood van zijn *The Wrestler*, zo is *Sucker Punch*

Snyders vrouwelijke versie van *300*. Meisjes komen in opstand tegen de mishandeling die hen te wachten staat in het gesticht, waar zij enkel zijn opgenomen om de schuld afgeschoven te krijgen. Ziedaar de eeuwige stereotypering van de vrouw als zondebok. Een therapeute heeft het nog goed met de meisjes voor en probeert hen met creatieve therapie te helpen. In eerste instantie leidt dat slechts tot een andere voorstelling van hun problemen. Maar op een dieper niveau van hun fantasie leren ze er tegen in opstand te komen. Wat voor de buitenstaander dans lijkt, is een aan de werkelijkheid parallel lopend ontsnappingsplan in verschillende genres: martial arts, oorlog, fantasy, sciencefiction en zelfs musical. Van een in elk genre terugkerende Wijze Man leren zij hoe verstandig te

overwegen, de wapens tegen het onrecht op te nemen, en bereid te zijn zichzelf voor hun vriendinnen op te offeren. Zo veranderen zij langzaam van de oude Eva, de zondebok, in de nieuwe Eva, de 'medeverlosseres'.

In feite is dit dezelfde christelijke boodschap als die van *The Lord of the Rings*, waaraan ook duidelijk wordt gerefereerd, en andere genrefilms die de strijd tussen goed en kwaad expliciet in beeld brengen. Een veel gehoord commentaar is echter dat de manier waarop Snyder die in beeld brengt averechts kan werken. Door zijn beukende bombast en het expliciet tonen van de uitbuiting die hij bekritiseert kan de film verkeerd begrepen worden als verheerlijking van en oproep tot fysiek geweld, of mislukte poging tot vermaak. Dat verwijt klonk ook al ten aan-

zien van zijn eerdere werk. Wie dat als pretentieuze 'pornografie' beschouwde, kan nu ook beter thuisblijven om zich een hoop ergernis te besparen. Fans stelt Snyder echter niet teleur. Wat mij betreft mag hij de strijd voortzetten.

Film: Sucker Punch (2011), VS en Canada, 109 min. Scenario: Zack Snyder en Steve Shibuya, regie: Zack Snyder, met o.a.: Emily Browning, Abbie Cornish, Vanessa Hudgens, Oscar Isaac, Scott Glenn en Carla Gugino.

KN-kijkwijzer:

MICHEL VAN HOUT

>> vervolg pagina 7

Strafklacht wegens smaad tegen KWPN

Daarom vind ik het eigenlijk droevig dat daar een gerenommeerd geleerde als prof. van Rossum bijgehaald moet worden."

Spannend

We zijn terug op de zitting van het Hof van Discipline. Tegenover de familie Van Hoek en prof. Van Rossum zitten de advocaten Kollen en Knijff. Zojuist heeft de fragiele stem geklonken van Janine van Hoek, die een slechte gezondheid heeft. Het lijkt rechter Wim den Hartog Jager, juist nog zo bars, milder te stemmen. Nu hij de zaak doorkrijgt, doet hij een schikkingsvoorstel. Als mr. Kollen nu eens wil toegeven dat gebruik van doping bij de hengst Guldenberg nooit is aangetoond, zoals de wetenschap stelt, "bent u dan echt helemaal van elkaar af?" De Van Hoeks reageren enthousiast. "Dat willen we best." En met het oog op KN zeggen ze erbij: "Het wordt direct gepubliceerd."

Nu wordt het spannend. Gaan we echt meemaken dat de angel in een slepende juridische kwestie na twintig jaar in een handomdraai wordt weggehaald?

Wisselgeld

Mr. Kollen worstelt zichtbaar met de vraag. Maar daar is mr. Knijff: "Dit gaat mij net even te snel. Mr. Kollen heeft altijd als advocaat van KWPN, en nooit in privé gesproken."

Wil mr. Knijff daarmee zeggen dat een advocaat wel 'in functie' onwaarheid mag debiteren? Bovendien, op 27 maart 2010 eiste mr. Kollen aan de rechtbank Breda in een andere zaak (die van advocate mr. Nia Muller, die haar collega Kollen óók al beschuldigt van een oneerlijke proceshouding) dat "alle zaken tegen KWPN en mijn persoon moeten stoppen". KWPN-directeur J.H. Knaap riep bij die gelegenheid uit: "Deze gifbeker moet stoppen! Hoe, maakt mij niet uit!" Daarop begon Kollen over de affaire-Guldenberg: ook die moest stoppen. "Kollen probeerde daar van ons wisselgeld te maken", aldus Frans van Hoek. "Hij dacht ten onrechte dat mr. Muller ook voor ons als advocaat optrad. Daarmee viel hij door de mand. Van zijn privébetrokkenheid bij onze zaak heeft mr. Kollen zelf het bewijs geleverd."

Zo zit nu de affaire-Guldenberg opnieuw vast. Met dank aan mr. Knijff. Het echtpaar van Hoek kondigt deze week aan een strafklacht in te dienen tegen het KWPN "wegens smaad, smaad-schrift, laster en bedrog en het op grond daarvan plegen van fraude". Verzocht om een reactie op dit artikel, herhaalde directeur Knaap slechts dat voor het KWPN de zaak afgedaan is. Gezien de strafklacht is zij dat echter niet. En wel doordat het KWPN een juridische fictie blijft volhouden, die volgens deskundigen geen basis in de realiteit heeft.